

Lent.az -in və Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə İctimai Birliyinin birgə layihəsi olan "Şəhid əmanəti" layihəsi çərçivəsində Azərbaycanın azadlığı və müstəqilliyi, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda şəhid olmuş həmvətənlərimizin vərasələri - ailə üzvləri, övladları və doğmaları ilə söhbət edirik.

Layihəmizin növbəti yazısı şəhid Milli Qəhrəman Əliyər Əliyevə həsr olunub.

***

(əvvəli ötən sayımızda)

Mən adamların onu nə qədər çox istədiklərini o an hiss edəndə sarsılmışdım. Uşaqlarını, bizi çox istəyirdi. Bir dəfə gecə mən alma istədim, səhəri gün taksidürücüsündən bir kisə alma alınıb görmişdim.

Dözüm

İndi onu tez-tez yuxuda görürəm, hər dəfə də mənə köməyə gəlir. Ən çətin bir işin dalınca gedəndə əgər onu yuxuda görmüşəmsə, mütləq düzəlidir. Yuxularım həmişə elə canlı olub ki, ayılanda belə hiss etməmişəm ki, o, yoxdu. Böyük oğlum Emin cəbhəyə gedib təzədən geri qayıtmışdı. Həmin vaxt Əliyarı yuxuda gördüm. Stolda oturub nə işə yazırdı. Dedim, nə yazırsan, Əliyar? Dedi, sənə aid deyil, Eminə yazıram. Səhər yuxudan ayıldım, eşitdim ki, Emin yenidən cəbhə bölgəsinə qayıdıb.

Anasının, bacısının danışdıqlarının fonunda Yusifin fikrə getdiyini, hətta qəhərləndiyini, bunu bizdən gizlətmək üçün eyvana çıxdığını görürəm. Hiss edirəm ki, atası haqqında gedən söhbətlər onda müəyyən xatirələrin yenidən oyanmasına təkan verib. Ona görə də Əliyar haqqında başqa bir sualı Yusifə ünvanlayıram:

- Nə zaman hiss etdiniz ki, Əliyar kimi bir atanın övladıdır?

- **Yaxşı sualdı. Təbii, özümü zü dərk edən gündən bilirdik ki, adı adamın övladı deyilik. Amma əsasən hansısa ən xırda səhvi edəndə belə ilk olaraq göz önünə o gəlir. Mən adı bir adamam, amma atam şəxsiyyətdir. Onun adını ləkələmək olmaz. Çox heyif o, kişinin belə oğlu var sözlərini eşitməkdən hər zaman qorxmuşam. Çox şükür də ki, eşitməmişəm. Bizə həmişə şəhid, Milli Qəhrəman övladı kimi hörmət ediblər. Mənim Ofeliya adlı müəllimim vardı. Mən dərs oxumayanda, ya dəcəllik edəndə deyirdi ki, sən adı adamın oğlu deyilsən. Vətənlə, atamla bağlı bir çox şeyləri mənə Ofeliya müəllimə tələq etdi.**

Pəri xanım Əliyarla bağlı son günlərini yadına salır. Qeyd edir ki, nə o, nə də Əliyar heç vaxt həlak ola biləcəyinə inanmırdı:

- Mənə həmişə deyirdi ki, mən yüz erməninin içində də görsən, qorxma, bil ki, mən sağ-salamat gələcəm. O, ölümü nə özünə, nə də bizə yaxın buraxmazdı. Ancaq bir dəfə, şəhid olmazdan bir az əvvəl mənə dedi ki, Pəri bu işlər, ölüm-itim əvvəl olsaydı, dözməzdin, amma indən belə həyatda nəse olsa, dözəcəksən. Elə deyəndə ağladım, mənə yaş boğdu.

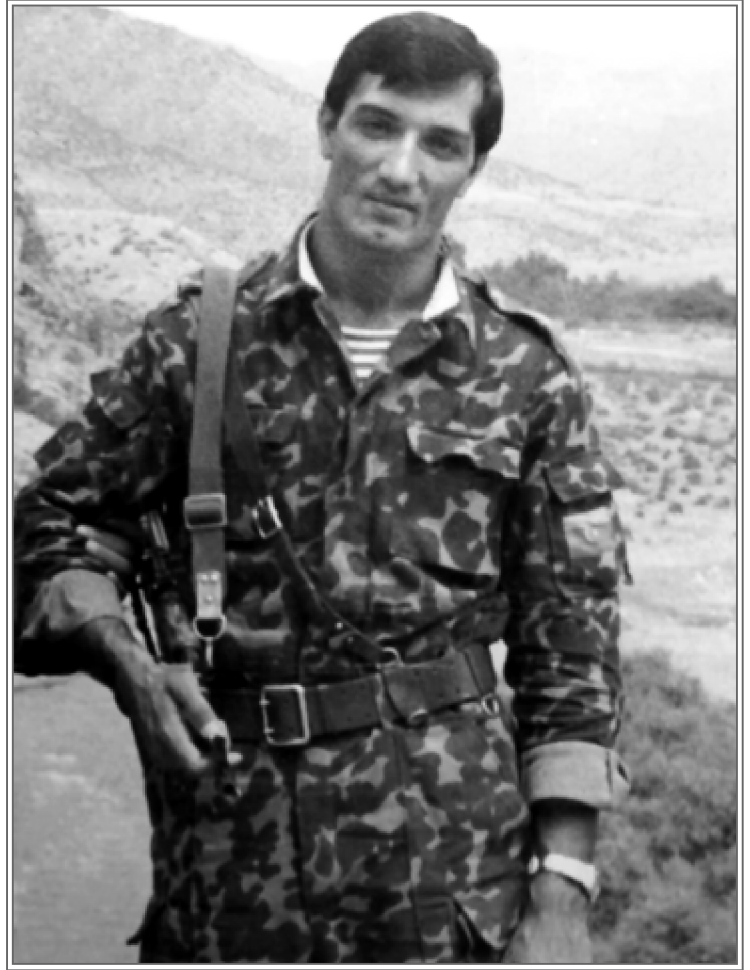
Əldə qalan sovqat...

Son gedişini də çox pis xatırlayıram. O, getməzdən əvvəl yuxu görmüşdüm. Yuxudan ayıldım ki, gedim suya danışıq, gördüm heyətdə hər yer aydınlıq, elə bir səhər vaxtıydı. Sən demə, yaxınlıqdakı hərbi hissəyə silah sursat gətirirlər, ona görə ətrafı işıqlandırılıblar. Otağa qayıtdım. Onda Əliyar da elə bil hiss elədi, dedi, nə olub Pəri? Ona heç nə demədim, yuxunu da danışmadım. Fikirleşdim ki, psixoloji təsir edər, fikirlə olar. Səhəri gün Əliyar yola düşdü. Torbada ona qoz-fındıq yığmışdım, dedim, gedəndə apararsan. Elə oldu ki, o gedəndə həmin boxça əlimdə qaldı. Əliyarın anası dedi ki, payını aparmadı, ona qismət olmayacaq. Elə bil hamı nə işə şübhəyə düşmüşdü. Hamı düşünürdü ki, görəsən o, evə gələcək, yoxsa, yox. Həmin gün saat beşdə onu vurdular.

Əliyarı gətirəndə xəbəri mənə vermək üçün rayonun üçüncü katibi olan Ceyran xanım gəlmişdi. Mən onu görən kimi özümü qaldırıb, yerə çırpıdım. O, məəttəl qalıb, dedi, ay qızım, qorxma, yaralanıb. Dedim, mənə aldatmayın, onsuz da yuxumu görmüşəm,

"Bilirsən, qızım, mənim indi o torpaqlara getməkdən başqa heç bir arzum ola bilməz. Mən özüm qazaxlı qızı olsam da, Qubadlında özümə vətən hesab edirəm, oralarda yaxşı, pis günlərim keçib. Gəncliyim o yerlərlə bağlıdır. Amma mənə ora bağlayan Əliyarın ruhu dolaşan torpaqlara getməkdən qürurlu, gözəl hiss ola bilməz"

rayonda olanda elə gün olmurdu ki, əlimdə gül onun qəbrinin üstünə çıxmayım. Bir gün kəndimizin yaşlı qadını mənə saxlayıb dedi, qızım, sən belə hərəket eləmə. Sənin üç balan var, sabah onlar ortalıqda qalar.

"Deyirdi, mənə yüz erməninin içində də görsən, qorxma..." -

Şəhid Milli Qəhrəmanın xanımı danışır

Əliyar həlak olub. Onda o, ağladı dedi, he, qızım şəhid olub. Ondan sonra səsim bütün həyatı başına götürdü. Həyatımız bir an içində adama doldu. Sonra Əliyarın da, sürücüsünün də cənəzəsini gətirdilər. Onu küreyindən vurmuşdu-

Özünü ələ al, hər gün sənin nə işin var məzarlıqda. Başına bir iş gələr, xəstələnersən. Mərd ol, balalarını böyütmək lazımdır. Bakıya gələndən sonra işə tez-tez Şəhidlər xiyabanına getmişəm. Hər gün işləyirdim, evə

fə Emin yerdə uzanıb dərs oxuyurdu. Yavaşca gedib onun yanında dayandım, o, mənə gəlişimi hiss etmədi, sonra əlimi onun gözlərinin qarşısında bir neçə dəfə yellədim, o, yenə hiss etmədi. Yeni uşaqlar da mənim-

Qayıdı!

- Bilirsən, qızım, mənə indi o torpaqlara getməkdən başqa heç bir arzum ola bilməz. Mən özüm qazaxlı qızı olsam da, Qubadlıda özümə vətən hesab edirəm, oralarda yaxşı, pis günlərim keçib. Gəncliyim o yerlərlə bağlıdır. Amma mənə ora bağlayan Əliyarın məzarıdır. Əliyarın ruhu dolaşan torpaqlara getməkdən qürurlu, gözəl hiss ola bilməz.

Pərvanə xanım deyir ki, atasına bağlı olduğu üçün uzun illər onun həsrətini çox çəkib.

- **Atam rəhmətə gedəndə bizi bir otağa saldı ki, nə baş verdiyini bilməyək. Səhəri gün gördük əmimin başına çoxlu adamlar yığılıb. Səkkiz yaşım vardı, dünyanı dərk etməirdim. Əmim dedi ki, atan bir az uzaq səfərə çıxır, adamlar onu yola salmaq üçün gəliblər. Narahət olma, ata qayıdacaq. Sonralar mən ölüm nədir dərk edəndə kimi gözümüz atamı axtardı. Həyatımıza hərbi maşını gələndə, qaçib pəncərədən baxmışıq ki, bəlkə papa gəlib. Və yaxud da qohumlarımıza Qubadlıdan kimsə qonaq gələndə deyirdim onların yanında hündür bir kişi də gördünüz mü? Mən hələ də tam dərk etməmişəm onun ölümünü. Əmimin dediyi o uzaq səfər sözü mənə yaddaşımda ilişib qalıb. Elə bilirdim ki, o qayıdacaq. Mənə sual versələr ki, qapı açılsa, atan içəri girsə, nə edərsiniz, mənə cavabım belə olar: Belə bir şeyin ola biləcəyinə inanıram. Bəlkə nə işə möcüzə baş verə bilər... Bu bizim iç dünyamızdır. Onun gəlişini görsəm, sağ qaldığına inana bilərəm. Baxmayaraq ki, şəhid olduğunu, dəfn olunduğunu da dəqiq bilirəm. Ona görə Qubadlının işğaldan azad olunması bizi onlu günlərimizə qaytaracaq.**

"İndi onu tez-tez yuxuda görürəm, hər dəfə də mənə köməyə gəlir. Ən çətin bir işin dalınca gedəndə əgər onu yuxuda görmüşəmsə, mütləq düzəlidir. Yuxularım həmişə elə canlı olub ki, ayılanda belə hiss etməmişəm ki, o, yoxdu. Böyük oğlum Emin cəbhəyə gedib təzədən geri qayıtmışdı. Həmin vaxt Əliyarı yuxuda gördüm. Stolda oturub nə işə yazırdı. Dedim, nə yazırsan, Əliyar? Dedi, sənə aid deyil, Eminə yazıram. Səhər yuxudan ayıldım, eşitdim ki, Emin yenidən cəbhə bölgəsinə qayıdıb"

lar. Son dəfə özüm əlimlə vurulan yeri yoxlamışdım.

Zaman keçdikcə dərdin üstü qaysaqlanır, amma mən heç cür Əliyarı yaddan çıxara bilmirəm. Bu iyirmi yeddi il mənə üçün bir-iki il kimi gəlib keçib. Mən

həmişə əlidolu gəlirdim. İstəməirdim onlara atasız kimi baxsınlar. Hərdən uşaqlara deyirəm ki, o vaxt pulumu yığsaydım, sizə bir neçə ev alardım. Çalışdım ki, onlar atasızlığı xəyallarına tez-tez gətirməsinlər. Bir də-

lə birlikdə çəkirdilər. Amma heç kim üzə vurmurdu. Hamı içində çəke-çəke fırlanırdı. Elə günümüz olub ki, soğan qızardıb onlara yedirtmişəm, özüm ac qalmışam. Belə günlərimiz də olub.